

YTTRANDE

Avdelning för befolkning och välfärd
Jessica Olofsson Lado
010-479 68 86

Utbildningsdepartementet
Drottninggatan 16
103 33 Stockholm

Planering och dimensionering av gymnasial utbildning – (SOU 2020:33)

1. Sammanfattning

Statistiska centralbyråns (SCB) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikansvarig myndighet och producent av statistik. SCB ställer sig positivt till utredningens förslag, men vill understryka följande:

- Långsiktiga utbildningsprognoser på regional nivå kräver en långsiktig finansiering av regionala prognoser.
- Periodiciteten för regionala långsiktiga utbildningsprognoser bör utredas ytterligare. Att årligen genomföra fullständiga regionala utbildningsprognoser bedömer SCB inte vara befogat.

2. Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag

Utredningen föreslår att Skolverket ska få i uppdrag att kontinuerligt ta fram regionala planeringsunderlag för utbudet av utbildning. Det framgår av utredningens förslag att periodiciteten för de regionala planeringsunderlagen föreslås vara årliga. Därmed föreslås även de underlag som bedöms lämpliga att basera dessa planeringsunderlag på att vara årliga. Ett av dessa är regionala långsiktiga utbildningsprognoser.

Långsiktiga utbildningsprognoser på nationell nivå genomförs i dagsläget vart tredje år. Utifrån dessa kan man sedan genomföra regionala prognoser. Att årligen genomföra fullständiga regionala utbildningsprognoser bedömer SCB inte vara befogat. De långsiktiga utbildningsprognoserna har för avsikt att vara just långsiktiga. Däremot kan möjligen vissa årliga uppdateringar eller justeringar

behövas. Dessa behov, och förutsättningar, bör i så fall utredas ytterligare.

Utredningen föreslår att länens indelning bör vara huvudregel för planeringsunderlagens geografiska avgränsning. Som argument till detta nämns bland annat att *"En stor fördel med länen som huvudsaklig analysregion är att SCB bedömer denna nivå som lämplig för utbildningsprognoser"*. SCB vill förtydliga att vi bedömer länsnivå vara *den lägsta* geografiska nivå som är lämplig för utbildningsprognoser. Det bör noteras att på vilken detaljnivå redovisning kan ske varierar mellan länen och beror på befolkningens storlek och sammansättning samt länets näringsgrensstruktur. Denna fråga bör utredas ytterligare och SCB välkomnar därför att utredningen föreslår att Skolverket ska samråda med SCB i frågan.

3. Myndigheter ska få i uppdrag att producera regionala analyser av arbetsmarknadens kompetensbehov

Utredningen föreslår att Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Statistiska centralbyrån får i uppdrag att bistå Skolverket med regionala analyser av kompetensförsörjningsbehov. SCB välkomnar ett samarbete med övriga myndigheter i dessa delar. I dagsläget genomförs t.ex. flera undersökningar med direktinsamling från arbetsgivare med syfte att bland annat vara underlag för prognoser om utbildning och/eller arbetsmarknad. Inom detta område behövs samverkan och rationalisering.

SCB och Arbetsförmedlingen har påbörjat en gemensam kartläggning av behov och förutsättningar för en samordning av de undersökningar som myndigheterna i dagsläget genomför för att insamla information om arbetsmarknadens kompetensbehov. Ett regionalt anpassat planeringsunderlag för gymnasial utbildning skulle vara ett viktigt användarbehov att ta hänsyn till vid denna utredning.

Utredningen bedömer att SCB:s prognosmodell för utbildningsprognoser kommer att utgöra en viktig del i planeringsunderlaget. SCB delar utredningens bedömning om att den prognosmodell för utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser som används för statistikprodukten *Trender och prognoser över utbildning och arbetsmarknad* kan vara en bra grund för regionala analyser av kompetensförsörjningsbehov. Det bör dock poängteras att dessa prognoser i dagsläget endast görs på regelbunden basis för nationell nivå och, som utredningen mycket riktigt påpekar, kommer det att krävas ytterligare utredning, utveckling och resurser för att möta det behov som utredningen föreslår.

4. Arbetsmarknadsprognoser och uppföljning

SCB delar utredningens bedömning att arbetsmarknadsprognoser behöver kompletteras med uppföljning. Detta är också i linje med Europeiska rådets rekommendation om uppföljning av utexaminerade från 2017 (2017/C 423/01). De senaste två åren har en expertgrupp

ledd av EU-kommissionen arbetat med att ta fram förslag på hur rekommendationen kan implementeras på EU-nivå och i medlemsländerna. En slutrapport kommer att publiceras i slutet av 2020. I rapporten konstateras det att rekommendationen kräver både register- och enkätdata. Enkätfrågor krävs för att få kunskap om i vilken mån de examinerade (eller motsvarande) bedömer utbildningens relevans för arbetsmarknaden utifrån olika perspektiv. Det bör därför övervägas om yrkesutbildningarna på komvux bör följas upp med enkäter.

SCB anser också att det bör övervägas om arbetsmarknadsutbildningar ska följas upp på ett sådant sätt att resultaten blir jämförbara med uppföljningen av yrkesutbildning i komvux. Detta med hänvisning till rekommendationen om uppföljning av utexaminerade och behovet av att kunna jämföra genomströmning och arbetsmarknadsutfall för utbildningar på samma nivå och mot samma målyrken.

5. Statistikinsamling om sökande, mottagna och antagna

Utredningen föreslår vidare att Skolverket bör få i uppdrag att föreslå en möjlig utformning av statistikinsamling om sökande, mottagna och antagna till sammanhållna yrkesutbildningar i komvux på gymnasial nivå. SCB tillstyrker förslaget då statistik över sökande och behöriga sökande ger viktig information om yrkesutbildningar på komvux som helhet och specifika yrkespaket kan dimensioneras upp utifrån arbetslivets efterfrågan eller om sökandeunderlaget utgör en begränsning.

6. Fiktivt samverkansområde

I bilaga 4, tabell 3–5, visar utredningen ett exempel på planering och dimensionering i ett fiktivt samverkansområde. SCB ställer sig dock tveksam till förutsättningarna att göra bedömningar på så detaljerad nivå och med sådan exakthet som i exemplet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, avdelningschef Magnus Sjöström samt föredragande enhetschef Maj Eriksson Gothe.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Joakim Stymne

Maj Eriksson Gothe

SCB, Statistiska centralbyrån